

Projecte lingüístic

INS A.G. MUNDET

FE0560.01

1/16

0. Introducció

0.1. Presentació del document

1. Context sociolingüístic

1.1. 1.1 . Entorn

1.1.1.2 . Alumnat

2.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.1.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

2.1.1.1. El català, vehicle de comunicació

2.1.1.2. El català, eina de convivència

2.1.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

2.1.2.2. Llengua oral

2.1.2.3. Llengua escrita

2.1.2.4. Relació llengua oral i llengua escrita

2.1.2.5. La llengua en les diverses àrees

2.1.2.6. Continuïtat i coherència entre cicles i nivells

2.1.2.7. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular:

2.1.2.7.1. Alumnat que desconeix les dues llengües oficials

2.1.2.7.2. Alumnat sud-americà de parla hispana

2.1.2.8. Atenció de la diversitat

2.1.2.9. Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

2.1.2.10. Avaluació del coneixement de la llengua

2.1.2.11. Materials didàctics

2.1.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

2.1.3.1. Informació multimèdia

2.1.3.2. Usos lingüístics

2.1.3.3. Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum

2.1.3.4. Català i llengües d'origen

2.2. La llengua castellana

2.2.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana:

2.2.1.1. Introducció de la llengua castellana

2.2.1.2. Llengua oral

2.2.1.3. Llengua escrita

2.2.1.4. Activitats d'ús

2.2.1.5. Castellà a les àrees no lingüístiques

2.2.1.6. Alumnat nouvingut

2.3. Altres llengües

2.3.1. Llengües estrangeres

2.3.1.1. Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa

2.3.1.1.1. Desplegament del currículum

2.3.1.1.2. Metodologia

2.3.1.1.3. Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

2.3.1.1.4. Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

2.3.1.1.5. L'ús de la llengua estrangera a l'aula

2.3.1.2. Estratègies d'ampliació de l'oferta de llengües estrangeres

2.3.1.2.2. Aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera

2.3.1.3. Projectes i programes plurilingües

2.3.2. Altres llengües oficials

- 2.3.2.1. Occità, llengua oficial de Catalunya
- 2.3.2.2. Llengües oficials a l'Estat
- 2.3.3 Llengües complementàries procedents de la nova immigració

2.4. Organització i gestió

- 2.4.1. Organització dels usos lingüístics
 - 2.4.1.1. Llengua del centre
 - 2.4.1.2. Documents de centre
 - 2.4.1.3. Ús no sexista del llenguatge
 - 2.4.1.4. Comunicació externa
 - 2.4.1.5. Llengua de relació amb famílies
 - 2.4.1.6. Educació no formal
 - 2.4.1.6.1. Serveis d'educació no formal
 - 2.4.1.6.2. Activitats extraescolars
 - 2.4.1.6.3. Contractació d'activitats extraescolars a les empreses
 - 2.4.1.7. Llengua i entorn
- 2.4.2. Plurilingüisme al centre educatiu
 - 2.4.2.1. Actituds lingüístiques
 - 2.4.2.2. Mediació lingüística (traducció i facilitació)
- 2.4.3. Alumnat nouvingut
- 2.4.4. Organització dels recursos humans
 - 2.4.4.1. El pla de formació de centre en temes lingüístics
- 2.4.5. Organització de la programació curricular
 - 2.4.5.1. Coordinació cicles i nivells
 - 2.4.5.2. Estructures lingüístiques comunes
 - 2.4.5.3. Projectes d'innovació
- 2.4.6. Biblioteca escolar
 - 2.4.6.1. Accés i ús de la informació
 - 2.4.6.2. Pla de lectura de centre
- 2.4.7. Projecció del centre
 - 2.4.7.1. Pàgina web del centre
 - 2.4.7.2. Revista
 - 2.4.7.3. Exposicions
- 2.4.8. Xarxes de comunitats virtuals
- 2.4.9. Intercanvis i mobilitat
- 2.4.10. Dimensió internacional del centre educatiu

3. Concreció operativa del projecte (Pla anual)

0. Introducció

El projecte lingüístic recull els aspectes relatius a l'ensenyament i a l'ús de les llengües al nostre centre en l'actual marc plurilingüe.

El PLC és un instrument d'organització i gestió a través del qual l'IES dissenya, a partir de la seva pròpia realitat i d'acord amb la normativa vigent, de quina manera plantejarà l'ús i l'ensenyament de la llengua catalana i de les altres llengües presents al currículum i, per tant, com vol desenvolupar el seu procés de normalització lingüística. Des d'aquest punt de vista, doncs, el projecte lingüístic de centre (PLC) té un caràcter tecnicopedagògic (ja que ha de servir per plantejar les grans línies que han de presidir el procés d'ensenyament-aprenentatge de totes les llengües presents al currículum) i normatiu (ja que aquest plantejament ha d'articular, alhora, un procés de normalització lingüística coherent amb el marc legal vigent).

Principis que regulen el PLC:

- Legal, és a dir, en cap moment no podrà contradir la legislació i normativa referida a la normalització lingüística.
- Coherent i adequat a la realitat del centre, és a dir, possible.
- Participatiu. El seu èxit dependrà del grau de participació de tots els membres de la comunitat educativa.
- Vinculant per a tots els membres de la comunitat educativa.
- Progressiu, és a dir, fa una proposta d'incorporació gradual de les innovacions.
- Global, és a dir, ha d'afectar la totalitat de la dinàmica de la vida del centre.

En el projecte lingüístic es defineix la llengua catalana com a llengua vehicular i d'aprenentatge del centre així com defineix el procés d'ensenyament i aprenentatge de la llengua castellana i les diferents opcions en referència a les llengües estrangeres.

Així mateix, tal i com estableix el Pla per a la llengua i la cohesió social, el Projecte lingüístic de centre promou, entre tot l'alumnat, el respecte envers totes les llengües, la valoració positiva de la diversitat lingüística, la desaparició dels prejudicis lingüístics i la importància de l'aprenentatge de noves llengües.

Per a l'elaboració del document s'han tingut en compte el decret 142/2007, les instruccions d'inici de curs, l'aplicatiu facilitat pel Departament d'Ensenyament i la pròpia documentació interna del centre.

És un document que cal revisar i actualitzar periòdicament per tal que reculli les variacions adients que l'adaptin a possibles canvis i noves circumstàncies lingüístiques del centre.

El PLC és un document de referència per a la vida del centre, revisat per l'equip directiu i aprovat pel Claustre i el Consell Escolar durant el curs 2009-2010. És un document que caldrà anar revisant i actualitzant per tal que s'ajusti a la realitat sociolingüística al llarg dels cursos escolars.

La llengua vehicular del centre és el català. El català és la llengua de comunicació, d'aprenentatge i la que es fa servir a l'administració del centre.

El centre haurà de vetllar per la formació dirigida al coneixement de l'entorn social i cultural immediat i, en especial, de la llengua, la història, la geografia, la cultura i la realitat social catalanes. El centre promourà, també, la participació de tota la comunitat educativa en activitats que fomenten l'ús de la llengua catalana i la integració a la cultura catalana.

1. Context sociolingüístic

1.1. Entorn

L'INS Anna Gironella de MUNDET és un centre d'educació secundària, públic, de titularitat del consorci de Barcelona. Acull alumnes a partir de 12 anys, d'ESO, Batxillerat, Cicles Formatius de grau mig i superior, Formació Professional Inicial i Cursos d' Accés al Grau Superior. És un centre obert al barri, a la ciutat i a Europa, que manté relacions amb centres de diversos països per realitzar projectes pedagògics comuns i intercanvis d'alumnes.

La presència d'alumnat nouvingut, normalment amb una deficient escolaritat i un desconeixement de la llengua catalana, és escassa. Cal tenir present que no hi ha aula d'acollida al centre.

L'alumnat gaudeix dels serveis de l'espai jove Boca-Nord, així com de Marticodolar, i també de la biblioteca del centre Quima Jaume.

1.2. Alumnat

L'alumnat del centre està constituït bàsicament per alumnes dels districtes d'Horta-Guinardó (barris d'Horta, Montbau, Vall d'Hebron, Carmel, Taxonera, etc) i Nou Barris,. Són fills d'immigrants de primera o de segona generació, i d'altres immigrants, en gran part sud-americans.

La llengua d'ús familiar i social és, en un percentatge elevadíssim, el castellà (prop del 80 % tant a l' ESO i al Batxillerat com als Cicles formatius, segons les enquestes). Hem constatat que molts d'aquests alumnes, que a la primària s'expressaven en català, quan arriben a l'ESO canvien d'usos lingüístics.

La llengua vehicular a nivell documental és el català. La llengua de relació amb els alumnes ja no és tan uniformement en català (s'acosta al 50 %). L'ús del català com a llengua vehicular a l'aula és com a molt del 50%. Els alumnes es relacionen entre ells, aclaparadorament, en castellà. El departament de Català ha aconseguit que, a partir d'intensives campanyes, l'alumnat, pel que fa a la lectura, s'acostumi de forma natural al català. El consum de mitjans de comunicació visuals és majoritàriament en castellà.

2.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.1.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

2.1.1.1. El català, vehicle de comunicació

El català ha de ser la llengua vehicular i d'ensenyament i eina de cohesió i integració entre totes les persones del centre. Hi ha, però, una part del professorat que no utilitza el català en les diverses activitats acadèmiques del centre. El nivell d'ús de la llengua canvia cada curs en funció del professorat i de l'alumnat.

Tot i que la majoria dels nostres alumnes són d'àmbits castellanoparlants, o precisament per aquest motiu, creiem que és més important encara que la llengua vehicular i la llengua en què s'imparteixin la majoria de les matèries sigui el català. Per tant, caldria que tots els professors que puguin fer-ho facin les seves classes en català, ja que en acabar l'escolaritat obligatòria els alumnes hauran de ser igual de competents en

les dues llengües. Aquesta competència s'assoleix, sobretot, amb l'ús diari al centre de la llengua que no és la llengua familiar.

És per tot això que des de la Coordinació lingüística es fa difusió de les beques de català que ofereixen les Escoles Oficials d'Idiomes per alumnes nouvinguts, així com les beques de català nivell C2 per a professors.

2.1.1.2. El català, eina de convivència

Som conscients que la llengua catalana no pot quedar limitada a una llengua exclusivament d'aprenentatge i, per tant, al centre educatiu s'ha començat a plantejar la necessitat d'incrementar-ne l'ús en situacions de relació informal; tot i que costa trobar estratègies adequades per aconseguir-ho en el seu ús entre iguals.

Caldria insistir en:

- Que les tutories, sobretot les de 1r d'ESO, que és quan l'alumnat estableix el primer lligam amb el centre, es facin sempre en català. La majoria d'alumnat ha fet una bona escolaritat en centres de primària del districte, segons les pautes que marca el departament d'Ensenyament en l'ús de la llengua catalana.
- Que totes les comunicacions internes es facin en català.
- Que es promogui la lectura en català.
- Que es fomenti la relació amb el món exterior - teatre, cinema, xerrades, visites culturals- amb el doble objectiu que se sentin arrelats al país i que tinguin el màxim de contacte amb la llengua catalana.

2.1.2.2. Llengua oral

Es treballa habitualment la llengua oral en tots els cicles i en les diverses modalitats de textos orals (entrevista, conversa, dramatització, argumentació...), però bàsicament a l'àrea de llengua.

Tot i que ens trobem en una àrea cultural en la qual a l'ensenyament es dona molta importància a la llengua escrita, caldria proposar un cert canvi en aquesta dinàmica, no només en català sinó en general. Pel que fa al català, cal afavorir situacions, sobretot en els primers cursos, en què es fomentin les actuacions orals. Fóra bo crear situacions com ara, debats, exposicions, etc. en què s'afavorís el contacte entre els alumnes en català.

D'altra banda, cal remarcar que totes les exposicions orals i escrites de treballs col·lectius, com els crèdits de síntesi, projectes o els treballs de recerca s'han de presentar i defensar en català.

2.1.2.3. Llengua escrita

L'ensenyament de la llengua escrita té com a objectiu aconseguir en acabar l'ensenyament obligatori que els alumnes siguin uns bons lectors i uns escriptors competents.

Tot i que sempre s'ha promogut que hi hagi una bona coordinació, almenys en alguns aspectes molt bàsics, com ara l'exigència d'uns mínims ortogràfics a totes les matèries i un treball específic de vocabulari, cal fomentar la convicció que tots els professors i tots els departaments ho són també de llengua. Tot el professorat ha d'assumir uns mínims lingüístics en general i ortogràfics en concret que s'han d'exigir sempre i, evidentment, amb incidència a les notes. És bàsic i fonamental, també, la promoció del vocabulari en totes les matèries i específicament en català, creant uns contextos apropiats d'ús, com a base de tot l'aprenentatge.

2.1.2.4. Relació llengua oral i llengua escrita

En un plantejament integrat de l'ensenyament de les habilitats lingüístiques, la relació que s'ha d'establir entre la llengua oral i la llengua escrita ha de ser recíproca.

Tot i que encara no s'ha arribat a un plantejament integrat de les totes les habilitats lingüístiques, ja es fan algunes activitats en què es relacionen. Així doncs, es promouen activitats en aquest sentit: aprenentatge de poemes, lectura expressiva d'alguns textos teatrals i no teatrals...

Com a línia de centre, cal promoure activitats en què l'alumnat hagi d'exposar oralment els treballs fets per escrit. Tot vetllant que siguin en activitats transversals.

2.1.2.5. La llengua en les diverses àrees

No solsment els integrants del departament de llengua catalana, sinó també altres professors i professores, consideren que també és responsabilitat seva que l'alumnat assoleixi el nivell adequat d'expressió i comprensió en català.

Cal que els departaments assumeixin que l'ensenyament i l'ús de la llengua, tant oral com escrita, és responsabilitat de tots, que concretin la realització d'aquesta tasca i que la revisin al final de cada curs.

Aquesta declaració d'intencions s'observa perquè tots els departaments la facin seva.

2.1.2.6. Continuitat i coherència entre cicles i nivells

La coordinació dels criteris metodològics es delega, malauradament, als criteris de l'editorial que es tria, prèvia reflexió de cada departament. La coordinació que es fa amb els centres de secundària es concreta al moment del lliurament dels expedients de l'alumnat.

L'experiència demostra la utilitat de les reunions periòdiques dels equips docents. És per això que caldria fer, al menys, una reunió a meitat de cada avaluació, a banda de les avaluacions, les d'inici de curs i les de preparació del final de curs i d'inici del següent. En aquestes reunions s'ha d'examinar, adaptar i controlar l'aplicació dels principis pedagògics i metodològics adoptats i consensuats pel centre, aplicats a cada àrea; fent, però, especial menció a les competències lingüístiques, donat el fet que aquestes són transversals.

El centre ha engegat un projecte de coordinació amb les escoles de primària de procedència dels nostres alumnes per tal d'afavorir la continuïtat i coherència entre la primària i la secundària

2.1.2.7. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular

El centre ja fa temps que ha implementat un pla d'acollida (entès com el conjunt d'actuacions i mesures organitzatives i curriculars que un centre posa en marxa per tal de facilitar la incorporació de l'alumnat nouvingut), i ja s'apliquen protocols en relació amb l'acollida inicial de l'alumnat que s'incorpora al centre.

El centre, però, no disposa d'una aula d'acollida. Per aquesta raó, és important tenir un bon projecte i realitzar-ne un seguiment acurat per fer-ne les adaptacions adients. De tota manera la tasca d'acollida és feina només de tota la comunitat educativa.

2.1.2.7.1. Alumnat que desconeix les dues llengües oficials

Donat que no hi ha aula d'acollida al centre, cada professor fa les adaptacions curriculars que calguin. Els grups PIM són de gran ajut.

2.1.2.7.2. Alumnat sud-americà de parla hispana

S'ha comprovat que un percentatge important d'alumnes sud-americans s'adapten amb facilitat i rapidesa a l'ús de la llengua vehicular, però per altra banda, un percentatge significatiu manifesta una dificultat afegida a l'aprenentatge pel fet de tenir una deficiente escolaritat, a més a més molts d'ells han de conviure al mateix temps amb el trauma dolorós i llarg que suposa el trencament amb el seu país.

S'apliquen estratègies a partir de la proximitat de les llengües castellana i catalana per facilitar els aprenentatges, la comunicació i l'ús de la llengua vehicular des de l'inici de la incorporació de l'alumnat nouvingut.

2.1.2.8. Atenció a la diversitat

L'atenció a la diversitat es un principi d'aplicació general al centre i no s'identifica únicament amb l'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials. Tal com marca la normativa, "les mesures d'atenció a la diversitat tenen com a objectiu atendre les necessitats educatives de cada alumne per poder assolir les competències bàsiques, els objectius educatius i els continguts de l'etapa".

La diversitat que presenta el nostre alumnat està dins dels paràmetres habituals pel que fa a l'educació secundària: mobilitat, capacitats intel·lectuals... Entre les mesures d'atenció a la diversitat al centre, es preveuen els agrupaments PIM, el desdoblament de grup en algunes matèries, les adaptacions curriculars, els programes de diversificació curricular...

2.1.2.9. Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

El centre té estratègies ben definides per potenciar l'ús del català i hi esmerça recursos. De tota manera, el mitjà més eficaç per potenciar l'ús de la llengua és que tota la comunitat educativa valori la importància d'aquest ús i hi actuï en conseqüència: utilitzant-la sempre com a llengua vehicular, valorant el seu ús correcte i adequat en cadascuna de les matèries i situacions.

2.1.2.10. Avaluació del coneixement de la llengua

Puntualment, i des de fa temps, els equips docents estableixen criteris sobre els elements que s'han de tenir en compte a l'hora de valorar l'aprenentatge de llengua, però no sempre són criteris d'aplicació general ni tenen continuïtat.

S'avaluen les competències comunicatives escrites (producció i recepció) i les relacionades amb el coneixement del funcionament de la llengua. Els instruments d'avaluació són heteroavaluatius i normalment tenen un format escrit i individual. En general, els resultats de l'avaluació tenen incidència sobre la gestió del currículum, bàsicament, en referència a aspectes organitzatius (agrupament de l'alumnat, selecció de materials...).

Seria molt profitós fer un seguiment sistemàtic de l'evolució progressiva de l'ús de la llengua: tenint present les proves de competències de primària i les de secundària; les avaluacions inicials,... Això permetria que el professorat pogués incidir en el continguts claus específics.

2.1.2.11. Materials didàctics

Els criteris per a la selecció de materials, incloent-hi els relacionats amb la dimensió literària del currículum, els estableixen puntualment els equips docents en funció de les

necessitats immediates. Aquests criteris no sempre inclouen l'adaptació i creació de materials per atendre la diversitat de necessitats d'aprenentatge.

Tot i que hi ha un acord tàcit de triar els llibres de text i el material didàctic bàsic en català, no hi ha uns criteris compartits explícits per a la selecció de tot el material didàctic. Per això, potenciar els àmbits de treball i reflexió col·lectiu, sempre a partir d'unes línies de treball pedagògiques i metodològiques generals consensuades, és fonamental per avançar en aquesta dimensió d'ensenyament-aprenentatge de la llengua.

2.1.3.1. Informació multimèdia

La incorporació de la llengua catalana com a llengua vehicular principal del programari i dels suports digitals en general que produeix el centre pot considerar-se assolida en el sentit que el centre l'ha incorporat quan ha trobat facilitats per fer-ho.

2.1.3.2. Usos lingüístics

El centre té en compte els usos lingüístics de l'alumnat, ja que la dimensió plurilingüe intercultural del currículum planteja continguts relacionats amb els usos socials en un context multilingüe com és el de Catalunya.

2.1.3.3. Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum

Es valora el bagatge lingüístic de l'alumnat i, de manera puntual, en activitats curriculars, es fa intervenir de forma notòria a l'alumnat que té com a llengua materna una llengua diferent al català o al castellà. No es tracta, però, d'una activitat consensuada de forma plena.

2.1.3.4. Català i llengües d'origen

Alguns professors i professores veuen una relació directa entre l'aprenentatge del català i el reconeixement i valoració de la llengua d'origen familiar de l'alumnat. Es fomenta que l'alumnat amb llengua familiar diferent de les llengües curriculars pugui desenvolupar l'aprenentatge de la seva llengua en les habilitats bàsiques de llegir i escriure per tal que no perdi els seus orígens.

2.2. La llengua castellana

2.2.1.1. Introducció de la llengua castellana

Es té en compte la realitat sociolingüística de l'alumnat. Hi ha continuïtat i coherència metodològica entre el que es fa en català i el que es fa en castellà: es té clar que l'objectiu final és que l'alumnat tingui el mateix nivell de llengua catalana que de llengua castellana.

2.2.1.2. Llengua oral

Es treballa habitualment la llengua oral formal en tots els cicles i es treballen les diverses modalitats de textos orals (entrevista, conversa, dramatització, argumentació...).

2.2.1.3. Llengua escrita

La majoria del professorat aplica alguns aspectes de l'enfocament metodològic que dóna el currículum, però no s'ha reflexionat conjuntament sobre quins canvis s'han de

produir en la pràctica educativa per aplicar les orientacions. S'incorporen algunes activitats funcionals, però els aspectes formals continuen tenint molt més pes en l'ensenyament. No s'aprofita prou el que s'està treballant en llengua catalana en els aspectes lexicals i gramaticals.

2.2.1.4. Activitats d'ús.

El centre assegura la presència dels recursos TIC i audiovisuals en l'aprenentatge de la llengua castellana. Hi ha activitats d'incentivació de la llengua castellana, consensuades per l'equip docent, però que no tenen continuïtat.

2.2.1.5. Castellà a les àrees no lingüístiques

Es fan matèries íntegrament en castellà perquè al professorat li és més còmode i s'hi sent més segur. Cal promoure un canvi de llengua, per assegurar-ne la competència en llengua catalana al final de la secundària obligatòria.

2.2.1.6. Alumnat nouvingut

En una primera fase, s'ha assegurat un nivell bàsic de llengua catalana de l'alumnat nouvingut. Posteriorment, s'inicia un ensenyament de la llengua castellana que té present el que ja sap l'alumnat de la llengua catalana i la presència del castellà en la societat.

Donat que el centre no disposa d'aula d'acollida, la dimensió emocional de superació del "dol migratori" es treballa a la tutoria. L'aprenentatge intensiu de la llengua vehicular d'ensenyament-aprenentatge i el coneixement del medi social i cultural es treballa en els agrupaments PIM. Tot treballant aquests tres aspectes es fa un acompanyament a la incorporació al grup-classe de referència.

2.3. Altres llengües

2.3.1. Llengües estrangeres

2.3.1.1. Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa

L'alumnat, en acabar l'etapa, ha de conèixer, com a mínim, una llengua estrangera per tal d'esdevenir usuaris i aprenents capaços de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i pluricultural. Al centre aquesta llengua és l'anglès.

El centre planifica l'oferta de la segona llengua estrangera, que comença a segon curs de l'ESO. Es vetlla perquè aquesta oferta tingui continuïtat fins a segon de Batxillerat i perquè qui s'encarrega de donar-la tingui la competència lingüística necessària i una formació metodològica actualitzada.

2.3.1.1.1. Desplegament del currículum

Per millorar el coneixement de la llengua estrangera, la principal estratègia que segueix el centre és preveure agrupaments de diversa tipologia per atendre els diversos ritmes d'aprenentatge.

El centre assegura una distribució coherent i progressiva del currículum al llarg de l'ESO i el Batxillerat. També intenta oferir oportunitats d'ús significatiu de la llengua estrangera fora de l'aula i crear espais d'interacció/comunicació per donar resposta als

diferents ritmes d'aprenentatge. A tal efecte organitza estades lingüístiques a l'estranger, organitza viatges a l'estranger i activitats extraescolars en llengua estrangera, etc.

2.3.1.1.2. Metodologia

El centre vetlla perquè l'enfocament emprat en l'aprenentatge i ús de les llengües estrangeres inclogui oportunitats perquè l'alumnat adquireixi habilitats lingüístiques, amb especial èmfasi en la competència oral; per aquesta raó els professors de llengua estrangera s'adrecen als alumnes en la llengua que ensenyen. Malauradament, l'expressió oral, no es treballa de manera intensa al llarg de l'etapa educativa. Al batxillerat, per exemple, els grups són molt nombrosos, dificultant seriosament la comunicació oral entre iguals. La competència oral es treballa més fàcilment en francès que en anglès al treballar amb grups més reduïts.

El centre també vetlla perquè l'enfocament emprat en l'aprenentatge i ús de les llengües estrangeres contribueixi en el desenvolupament cognitiu de l'alumnat i l'ajudi a esdevenir progressivament autònom per continuar aprenent, i aprengui a treballar en col·laboració, tot respectant la diferència. Per aconseguir-ho, les TIC i les TAC juguen un paper rellevant.

2.3.1.1.3. Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

Periòdicament es revisen els llibres de text i els materials didàctics que es faran servir el curs següent segons les necessitats de l'alumnat. Es preveuen materials que serveixin per a l'ampliació dels coneixements

2.3.1.1.4. Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

El centre ha fet una forta aposta per les noves tecnologies i disposa de força recursos tecnològics. A més, gran part del professorat disposa de formació en recursos TIC i TAC i audiovisuals. Les diferents editorials també faciliten tota mena de recursos digitals. L'accés a material divers i autèntic permet atendre els de diferents estils i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat.

2.3.1.1.5. L'ús de la llengua estrangera a l'aula

El centre decideix que l'aula de llengua estrangera sigui un espai d'immersió en la llengua d'aprenentatge entenent que aquest espai és la millor garantia per oferir oportunitats d'ús real i de contacte amb la llengua d'aprenentatge. Per tant, el professorat utilitza aquesta llengua com l'habitual en les interaccions (formals i informals) amb els alumnes vetllant sempre per establir un clima favorable en què l'alumnat se senti segur i estimulat per anar utilitzant-la progressivament.

El centre preveu l'ús de la llengua estrangera en la projecció dels resultats del treball curricular fora de l'aula d'aprenentatge mitjançant: suports comunicatius a l'ús, com ara la pàgina web, la ràdio...; activitats artístiques, com ara representacions teatrals, cant coral, exposicions...; contactes amb altres centres d'àmbits locals o internacionals; estades lingüístiques a l'estranger; el recurs d'auxiliars d'conversa,...

El departament d'idiomes també promou la lectura en anglès i francès, la visualització de pel·lícules, escoltar cançons o entrar en pàgines web.

2.3.3. Llengües complementàries procedents de la nova immigració

Caldrà revisar el tractament que el centre ha de fer de les llengües d'origen, tant a les aules com en horari extraescolar. S'ha d'anar més enllà de la presència simbòlica i circumstancial. Fer servir aquestes llengües com a recurs de primera mà per treballar la dimensió plurilingüe i intercultural del currículum.

2.4. Organització i gestió

2.4.1. Organització dels usos lingüístics

2.4.1.1. Llengua del centre

El centre educatiu segueix un criteri lingüístic favorable a l'ús del català també en els rètols, els cartells i la decoració general del centre. El centre també ha assumit amb normalitat que part de la retolació i ambientació es faci en anglès i francès. Fóra bo que es continués sense complexos en aquesta línia que no ha comportat cap problema. També cal que es fes sempre amb la màxima cura i correcció.

2.4.1.2. Documents de centre

El centre revisa i actualitza periòdicament els seus documents: PEC (i PLC), RRI, i PAC i facilita que tot el professorat els conegui, amb l'accés a la plataforma Quality. El centre fa el possible per trobar la coherència entre el contingut dels documents i la pràctica, pel que fa als temes lingüístics.

2.4.1.3. Ús no sexista del llenguatge

En general, en tots els documents del centre es tenen en compte els criteris d'utilització d'un llenguatge no sexista ni androcèntric.

El centre és prou acurat en l'ús d'un llenguatge respectuós i correcte en la seva relació amb els diversos estaments de la comunitat educativa. Tant important com el llenguatge és l'actitud de respecte i acceptació de totes les opcions ideològiques, religioses i sexuals del diversos membres de la comunitat educativa.

2.4.1.4. Comunicació externa

El centre fa normalment la documentació en català i s'atenen les peticions en castellà que sol·liciten les famílies. No es tenen en compte les llengües de la nova immigració. Com ja s'ha dit anteriorment no ens hem trobat gairebé mai amb alumnes i famílies que no tinguin prou coneixement del català o castellà. Pel que fa a la documentació relacional es fa normalment en català sense cap problema.

2.4.1.5. Llengua de relació amb famílies

Segons l'article 20.2 de la Llei de política lingüística, l'escola ha de fer del català la seva llengua de treball i de projecció interna i externa.

Tot i que majoritàriament els professors es relacionen normalment amb els alumnes i les famílies, tant en situacions de relació grupal com de relació individual, en català, no hi ha un acord a nivell de centre d'adreçar-se sempre, tret de casos molt excepcionals, en català tant a alumnes com a grups. Per tant, cal un acord explícit que digui que la llengua

vehicular de relació entre professors-pares-alumnes és el català i que només en casos excepcionals es canviarà de llengua, entenent aquesta actitud com un servei que es presta en la línia de normalització lingüística.

2.4.1.6.1. Serveis d'educació no formal

El centre educatiu facilita que es desenvolupin activitats dels serveis d'educació no formal al mateix centre, i es preocupa dels continguts i de la llengua d'ús, com és el cas del menjador escolar.

2.4.1.6.2. Activitats extraescolars

Els responsables d'activitats extraescolars, com, per exemple, els monitors del programa ÈXIT, s'adrecen normalment en català a l'alumnat. Hi ha coordinació entre el centre i les persones responsables que duen a terme aquestes activitats.

Cal, però, que l'AMPA i els responsables de les activitats extraescolars coneguin i assumeixin les orientacions i propostes del Centre pel que fa al català com a llengua d'ús i al tractament de la diversitat lingüística.

2.4.1.6.3. Contractació d'activitats extraescolars a les empreses

L'Acord del Govern de la Generalitat, (30 de novembre de 2004), estableix: "Per fomentar l'ús del català, el Govern exigirà la presència de la llengua en la contractació pública (...)"

Alguns departaments tenen cura de contractar serveis externs favorables a l'ús del català, però no hi ha un criteri de centre. Cal seguir en aquest apartat els mateixos criteris i decisions que afecten els altres àmbits de la vida escolar.

2.4.1.7. Llengua i entorn

El centre participa en el pla educatiu d'entorn de la població, en el qual s'ha acordat treballar els usos lingüístics favorables a la llengua catalana, però se'n farà un protocol de seguiment.

El centre treballa d'una manera continuada en diverses propostes tant de l'administració pública com d'entitats de l'entorn en temes que tenen molt a veure amb l'ús de la llengua i la cohesió social, dinàmica que cal potenciar i ajustar.

2.4.2.1. Actituds lingüístiques

Segons la Declaració Universal de Drets Lingüístics, "tothom té dret a ésser reconegut com a membre d'una comunitat lingüística i, si s'estableix en el territori d'una altra, té el dret i el deure de mantenir-hi una relació d'integració". El centre disposa de programes específics sobre drets lingüístics, interculturalitat i resolució de conflictes, però costa d'incorporar-los en la cultura de centre i les seves pràctiques quotidianes.

Tot i que els programes específics sobre drets lingüístics no són explícits, hi ha una actitud general de respecte i normalitat relacional que han evitat que es pateixin insults i menyspreus per orígens culturals familiars o trets personals, sempre tenint en compte que la presència d'immigrants al centre es limita força a alumnes d'origen sud-americà, circumstància que fa que les possibles tensions es vegin més reduïdes.

2.4.2.2. Mediació lingüística (traducció i facilitació)

El centre ha regulat actuacions que dinamitzen l'ús del català, tot i que la seva pràctica és desigual i no generalitzada en els diferents àmbits. No s'ha articulat una política

de mediació lingüística. Fins ara, com ja s'ha dit reiteradament, no ens hem trobat en aquesta situació i no és gaire probable que ens hi trobem per una sèrie de circumstàncies socials.

2.4.3. Alumnat nouvingut

El centre educatiu ha pres l'acord que tot el professorat i personal del centre s'adreci habitualment en català a l'alumnat nouvingut i també que es tingui en compte que la relació personal amb un bon ús i model és el mètode més òptim d'aprenentatge i d'integració de l'alumnat nouvingut.

2.4.4.1. El pla de formació de centre en temes lingüístics

El centre ha fet una autodiagnosi amb les necessitats de formació relacionada amb els objectius estratègics i de millora de centre. El centre disposa d'una eina que facilita la identificació de les necessitats de formació. Té en perspectiva projectes de formació en les diverses àrees curriculars.

El centre, des de la coordinació psicopedagògica i la coordinació lingüística, informa dels cursos de català i/o llengües estrangeres de les EOI adreçats al professorat, així com de l'oferta formativa promoguda per diferents entitats reconegudes per la Generalitat de Catalunya.

2.4.5.1. Coordinació cicles i nivells

La coordinació entre català i castellà ja es dona en situacions concretes, però des del curs 2017-18, el centre participarà en el projecte Avancem, projecte que afavoreix el tractament integral de les llengües i promou una coordinació entre els membres dels diferents departaments de llengües del centre. i que ja hi

2.4.5.2. Estructures lingüístiques comunes

El centre ha fet una anàlisi i una reflexió sobre el tractament de llengües i el tractament de les estructures lingüístiques comunes que se'n deriven, però hi ha impediments d'ordre divers que fan difícil que es duguin a la pràctica. Més que a nivell de centre, es dona una comunicació i un ajustament terminològic i procedimental a nivell de professors concrets amb una clara optimització de resultats que ens porten a la coordinació esmentada abans. La participació en el programa Avancem pot afavorir una millor coordinació.

2.4.5.3. Projectes d'innovació

El centre participa en diverses activitats relacionades amb llengua i cultura catalana com ara assistència al teatre, la setmana de novel·la negra, xerrades d'escriptors, campanyes de lectura, visita a museus i exposicions, etc.

Els departaments de llengua catalana i castellana fan activitats de lectura a la biblioteca. La biblioteca també participa en el programa ABSIS que proporciona a tot el professorat un carnet especial que li permet tenir accés a la Biblioteca Artur Martorell.

2.4.6. Biblioteca escolar

Des de fa uns anys el centre disposa d'una biblioteca escolar i d'una bibliotecària que se'n fa càrrec. La biblioteca té un volum de documents suficient per donar resposta a les necessitats d'informació de la seva comunitat educativa. Pel que fa a la llengua, els documents estan escrits en català, però també s'ha tingut en compte d'incorporar

documents escrits en les altres llengües del currículum (castellà, anglès, francès). A més a més, s'ha incorporat el préstec de pel·lícules en anglès, de clàssics i d'algunes novetats.

Pel que fa a les activitats de foment de la lectura i accés a la informació, el centre té una planificació anual. La biblioteca i la seva dinamització afavoreix i amplia tot el procés de recerca i ús de la informació, tractant sempre que es treballi i es presenti en la llengua vehicular del centre, en català.

La biblioteca actual, entre d'altres coses, beu de l'experiència dels departaments de català i castellà que havien fet una feina de suplència amb préstec directe de llibres i altre material que ha donat uns resultats molt bons pel que fa a la creació d'hàbits lectors.

2.4.6.1. Accés i ús de la informació

L'accés i ús de la informació o la competència informacional, té com a objectiu la promoció d'activitats encaminades a l'adquisició de les habilitats i destreses necessàries per ajudar l'alumnat a reconèixer quan la informació és necessària, com localitzar-la, com avaluar-la i com comunicar-la de forma efectiva, amb l'objectiu de transformar-la en coneixement personal. Aquest plantejament implica el desenvolupament d'habilitats de pensament, d'ús de tecnologies d'informació i d'ús de fonts d'informació general. Majoritàriament les activitats se centren en la recerca i localització d'informació a través d'Internet, però es té cura que l'alumne presenti la informació trobada en la llengua d'aprenentatge del centre.

El treball de la competència informacional es assumit per la majoria del professorat en col·laboració amb la biblioteca del centre, entesa com a espai transversal de suport en el desenvolupament de les àrees curriculars.

2.4.6.2. Pla de lectura de centre

El Pla de Lectura de Centre (PLEC) té com objectiu promoure:

- 1) la millora de la comprensió lectora,
- 2) l'aprenentatge a través de la lectura, entès com la capacitat de cercar, comprendre i assimilar textos amb una finalitat investigadora concreta,
- 3) el gust per llegir, entès com l'adquisició d'un hàbit basat en el gaudi,
- 4) la formació d'usuaris, entesa com l'adquisició de les eines, tècniques i metodologies de les diferents formes d'accés tant a la lectura com a font d'informació com a la lectura com a font de gaudi.

Des de fa anys tenim un PLEC i una campanya de lectura que ha donat uns resultats satisfactoris, sobretot pel que fa a la creació d'hàbits lectors i de foment del gust per la lectura. Això ha ajudat força a molts alumnes a utilitzar el català com a llengua habitual de lectura. La participació i implicació de l'AMPA ha estat molt important.

Aquest curs 2016-17 s'ha engegat el projecte de facilitar un espai de lectura als alumnes de l'ESO del centre; per aquesta raó, tot l'alumnat dedica un quart d'hora a la lectura. Els alumnes poden portar els seus llibres, si no en tenen, el centre els hi facilita.

2.4.7.1. Pàgina web del centre

La pàgina web és un recurs compartit i usat per tota la comunitat educativa i s'han establert els mecanismes per actualitzar-la de forma constant. Hi ha un criteri clar de l'ús de la llengua catalana i de les altres llengües presents al centre.

No hi ha una publicació regular a la web, però se n'han fet diverses amb temes puntuals com ara la publicació dels treballs premiats al concurs literari de Sant Jordi, un

llibret de comiat dels alumnes de 4t d'ESO, petits fulletons amb poemes, etc.

2.4.7.3. Exposicions

S'organitzen de forma puntual i constant exposicions al centre. S'han establert uns criteris lingüístics i de continguts. Els criteris lingüístics són els propis del centre, és a dir l'ús regular del català.

2.4.8. Xarxes de comunitats virtuals

Algun professorat de cicles formatius així com algunes matèries de l'ESO ja s'han incorporat a les xarxes d'informació-comunicació virtual. Cada curs de forma gradual està previst que altres matèries de l'ESO es vagin incorporant a les noves tecnologies.

2.4.9. Intercanvis i mobilitat

En la programació de cada matèria se solen preparar diverses sortides acadèmiques, que completen el currículum de la matèria en el seu vessant més pràctic.

A quart d'ESO, l'alumnat que ha escollit fer com a segona llengua francès fa una estada lingüística a l'Estat francès per tal de perfeccionar el coneixement d'aquesta llengua.

2.4.10. Dimensió internacional del centre educatiu

El centre coordina i lidera accions per potenciar la dimensió europea i internacional i promou accions d'intercanvi entre el professorat, l'alumnat i els centres dins de projectes europeus o internacionals.

Actualment lidera el projecte europeu Comenius orientat a la formació professional, amb contacte en instituts d'Alemanya i Itàlia.

3. Concreció operativa del projecte (Pla anual)

El pla anual de centre recollirà els aspectes de revisió i concreció del projecte lingüístic que es valoraran cada curs. L'equip directiu i el CLIC decidiran quins aspectes puntuals cal treballar cada any. Els departaments de llengües en les seves respectives memòries anuals recolliran l'actualització del projecte.

